

пропонувати студентам направити героя іншим шляхом, підказати появу нового персонажа (або персонажів), нової події, нового місця подій. Студенти отримують фотографії або малюнки з журналів і дають волю своїй творчій фантазії.

Після останнього, VI розділу, в якому відбувається зміна героя (замість чоловіка головним персонажем стає дівчина) студенти можуть написати свій варіант роману, зупинивши його в той момент, який їм здається найдоцільнішим для закінчення.

Таким чином, у процесі поглибленого вивчення мови студенти повинні оволодіти комплексом стилістичних засобів, необхідних для різних видів мовної діяльності.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНА РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ У XVIII ст.

Ольга Ігнатова (кафедра філології НаУКМА),
Оксана Ігнатова (аспірант Інституту археографії НАНУ)

Діяльність кожного навчального закладу оцінюється за якістю освіти, яку він надає своїм випускникам. У 18 ст. КМА посідала чільне місце в організації навчального процесу в Україні.

Загальновідомим є той факт, що в КМА на високому рівні викладалися іноземні мови, як класичні — грецька, латина, так і сучасні європейські — німецька, польська, а також єврейська. Знання мов надавало можливості ознайомлення з кращими здобутками світової науки й культури, і вихованці КМА широко використовували такі можливості. До того ж їм відкривався шлях до навчання в закордонних університетах.

Французька мова, — мова Дідро й Вольтера, вводиться до навчальних планів Академії у 1753 р. Варто зазначити, що спершу вона викладалася вихованцем КМА, який, напевно, продовжив навчання за кордоном і там досконало оволодів мовою, — Костянтин Крижанівським. Він викладав французьку протягом 7 років (з 1753 до 1760), і був надзвичайно сумлінним та відданим своїй справі, що навіть виписав за власний кошт 100 примірників підручників для студентів.

Вивчення іноземних мов починалося із засвоєння основ граматики, потім вивчався синтаксис. Одразу ж читалися і перекладалися оригінальні тексти. Французьких класів було два — вищий і нижчий, до них часом додавався ще й практичний, де мали займатися

тільки розмовною практикою. Такий практичний клас вели переважно носії мови, яких запрошували до Академії. Першим викладачем-французом був Базіль Люппе — родом із Лотарингії, який попередньо викладав французьку мову в єзуїтському коледжі у Варшаві. Проте іноземців серед викладачів Академії було мало (за браком коштів на їхнє утримання). Тому, неабияка увага приділялася підготовці власних кадрів. Так, Микита Соколовський, який теж був викладачем французької й уклав власний підручник, для продовження навчання був направлений до Московського університету. За наказом Катерини II на кошти, що виділялися Академії, та за особистим розглядом митрополита направлялися студенти в різні закордонні університети для вдосконалення та підготовки викладачів.

Вихованці КМА користувалися авторитетом за рівнем своїх знань, тому їх часто запрошували до роботи викладачами в навчальних закладах Росії (так, Лука Січкарьов викладав німецьку, а Семен Гамалія латину в Сухопутному Кадетському Корпусі Петербурга), перекладачами в державні установи та в “Собрании, старающемся о переводе иностранных книг”.

Про рівень володіння іноземними мовами вихованців КМА свідчить ще й той факт, що навіть у приватному листуванні з рідними, друзями вони користувалися французькою, німецькою, латинською, польською мовами. У відділі рукописів Національної бібліотеки України зберігаються листи Семена Гамалії до Якіма Семеновича Сулими латиною, листування між членами родини Сулим французькою та ін.

Французька та німецька мови на кінець 18 ст. користувалися значною популярністю серед студентів, що зумовлювалося загальними тенденціями в суспільстві; бажаючих їх вивчати було значно більше ніж єврейську та грецьку, іноді вивчати останні зобов'язували адміністративними методами.

Вивчення іноземних мов загалом ще більше сприяло розширенню світогляду та поглибленню освіченості представників української еліти 18 ст.